

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle sijoitusten edistämistä ja suojaamisesta Hongkongin kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä kesäkuuta 2013 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle sijoitusten edistämistä ja suojaamisesta Hongkongin kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuulu-

vien määräysten voimaansaattamisesta (HE 56/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- osastopäällikkö Markku Keinänen, yksikön päällikkö Jukka Pesola ja kaupallinen neuvos Kimmo Sinivuori, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi sijoitusten edistämistä ja suojaamisesta Suomen ja Hongkongin välillä heinäkuussa 2009 tehdyn sopimuksen. Sopimuksella halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä tunnustetaan tarve suojella niitä.

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisil-

leen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hongkong muodostaa Kiinan kansantasavallan erityishallintoalueen, jossa harjoitetaan vapaata

markkinataloutta ja jonka oikeusjärjestelmä on säilytetty brittihallinnon aikaisena. Hongkong voi tehdä itsenäisesti sopimuksia muiden valtioi-

den kanssa, kunhan kyse ei ole turvallisuus- tai puolustuspolitiikasta.

Sijoitusten edistäminen Hongkongiin on merkittävää myös Aasian sijoitusmarkkinoiden vahvistamisessa, koska käytännössä suomalaisyritysten toiminta kohdistuu Hongkongin lisäksi poikkeuksetta myös Kiinaan ja muihin Aasian maihin. Hongkongia voidaan hyödyntää myös kiinalaisten suorien investointien saamiseksi Suomeen. Pienten ja keskisuurten suomalaisyritysten määrä Hongkongissa on saadun selvityksen mukaan kasvamassa. Yrityksen perustamisen vaivattomuus ja Hongkongin tarjoamat tukitoimet avaavat mahdollisuuksia erityisesti suomalaisille IT-, design- ja suunnittelualojen yrittäjille. Suomen ja Hongkongin välisen tavara-kaupan arvo oli 1,2 miljardia euroa vuonna 2012 (muutos edellisvuoteen +17 %). Suomen tavaraviennin arvo Hongkongiin oli 250 miljoonaa euroa (muutos edellisvuodesta -16 %) ja tuonti Hongkongista 975 miljoonaa euroa (+30 %).

Hongkong noudattaa tasapuolista kauppapolitiikkaa, ja siten useimmat kauppaa ja investointeja helpottavat yleiset järjestelyt ovat suomalaisyrittäjien ulottuvilla ilman kahdenvälisiä sopimuksia. Investointien suojaaminen ja edistäminen sekä kaksinkertaisen verotuksen ehkäiseminen ovat kuitenkin poikkeuksia, joista sovietaan kahdenvälisesti.

Käsittelyssä olevan sopimuksen tavoitteena on vähentää sijoituksiin kohdistuvan mielivaltaisen kohtelun mahdollisuuksia ja lisätä sijoitusympäristön ennakoitavuutta ja yritysten sijoitushalukkuutta. Sopimuspuolet myöntävät alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen kohtelun.

Valiokunta toteaa pyydetyn lisäselvityksen perusteella, että päinvastoin kuin hallituksen esityksen perusteluissa todetaan sopimuksen johdannossa ei ole viittausta kansainvälisiin sopimuksiin koskien työelämän oikeuksia ja ympäristöä koskevia periaatteita. Saadun lisäselvityksen mukaan Hongkong ei hyväksynyt Suomen esittämää viittausta työelämän oikeuksia ja ympäristöä koskeviin periaatteisiin, koska se pitää riittävänä liittymistään ILO:n useimpiin sopimuksiin. Valiokunta toteaa, että Suomen ratifioimista 65 investointisuojasopimuksesta 24 sisältää viittauksen näihin periaatteisiin. Ulkoasiainvaliokunta on johdonmukaisesti korostanut näiden periaatteiden merkitystä. Valiokunta katsoo, että työelämän oikeuksia ja ympäristöä koskevat periaatteet tulisi vastaisuudessa sisällyttää vastaavanlaisiin sopimuksiin, jotta taloudellisen yhteistyön avulla voidaan edistää kestävä kehitystä. Valiokunta edellyttää, että vastaisuudessa sille annetaan ajoissa tietoa, mikäli merkittäviä Suomen mallisopimuksessa olevia tavoitteita ei olla neuvottelujen kuluessa saavuttamassa, jotta eduskunnan vaikuttamismahdollisuudet voidaan varmistaa.

Sopimus allekirjoitettiin heinäkuussa 2009, mutta sen voimaansaattaminen on viivästynyt, koska Lissabonin sopimuksen tultua voimaan jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisistä investointisopimuksista oli ensin saatettava voimaan siirtymäsäännökset.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Soini /ps	Johannes Koskinen /sd
vpj.	Pertti Salolainen /kok	Annika Lapintie /vas
jäs.	Jouni Backman /sd	Aila Paloniemi /kesk
	Jörn Donner /r	Anni Sinnemäki /vihr
	Ilkka Kanerva /kok	Ben Zyskowitz /kok
	Ilkka Kantola /sd	vjäs. Timo Heinonen /kok
	Saara Karhu /sd	Seppo Kääriäinen /kesk
	Mari Kiviniemi /kesk	Jussi Niinistö /ps.
	Katri Komi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.